

**Vác Város Önkormányzat Bölcsődék
és Fogyatékosok Intézménye**
2600 Vác Kölcsey Ferenc u. 4.
Tel./Fax.: (27)504-105
E-mail: bfi@bfi.vac.hu

Vác Város Önkormányzat Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye

Kölcsey utcai Bölcsőde

Szakmai Programja

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ.....	47
1.1. Szerkezeti felépítés.....	47
1.2. A bölcsődei nevelés-gondozás célja.....	47
1.3. Gyermekkép.....	48
1.4. Bölcsődekép.....	48
1.5. A Kölcsey utcai Bölcsőde bemutatása.....	48
II. ÁLTALÁNOS RÉSZ.....	49
2.1. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	49
2.1.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete.....	49
2.1.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve.....	49
2.1.3. A nevelés-gondozás egységének elve.....	49
2.1.4. Az egyéni bánásmód elve.....	49
2.1.5. A biztonság és stabilitás elve.....	49
2.1.6. Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve.....	50
2.1.7. Az egységes nevelői hatások elve.....	50
2.1.8. A pozitívumokra támaszkodás elve.....	50
2.1.9. A rendszeresség elve.....	50
2.1.10. A fokozatosság elve.....	50
2.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai.....	50
2.2.1. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.....	50
2.2.2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése.....	50
2.2.3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	51
2.3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei.....	51
2.3.1. Kapcsolat a szülőkkel.....	51
2.3.2. Családlátogatás.....	52
2.3.3. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás.....	53
2.3.4. „Saját gondozónő” rendszer.....	54
2.3.5. Napirend.....	54
2.4. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel.....	55
2.5. Gyermekcsoportok szervezése.....	55
2.6. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei, intézményünkre megfogalmazott szakmai program.....	55
2.6.1. Tanulás.....	56
2.6.2. Gondozás.....	56
2.6.4. Mozgás.....	57
2.6.5. Mondóka, ének.....	57
2.6.6. Vers, mese.....	58
2.6.7. Alkotó tevékenység.....	59
2.6.8. A környezet-természet megismerése.....	59
2.6.9. Egyéb tevékenységek (munka jellegű tevékenységek).....	60
2.7. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK SZABÁLYAI.....	60
2.8. Térítési díj megállapításának rendje.....	60
2.8.1. Étkezés térítési díj megállapítása.....	60
2.8.2. Gondozási díj megállapítása.....	61
2.9. Az Intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módjai.....	61
2.10. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végzők jogai.....	61

2.10.1. Az ellátott jogai	61
2.10.2. A szülő jogai, kötelességei	62
2.10.3. A szolgáltatást végzők jogai	62
2.10.4. Az ellátottjogi, gyermekjogi képviselő feladatai	62
2.11. A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének módjai.....	62
2.12. Alapellátáson túli szolgáltatások.....	62
2.13. A fejlődés lejjemzői a bölcsődés kor végére	62
2.14. Dokumentáció	63
2.14.1.A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok	63
Mellékletek.....	64

I. BEVEZETŐ

1.1. Szerkezeti felépítés

Fenntartó: Vác Város Önkormányzata

Szolgáltatást nyújtó: Vác Város Önkormányzat Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye

Szolgáltatási hely: Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye Kölcsey utcai Bölcsőde 2600 Vác, Kölcsey u. 4.

Vác Város Önkormányzat Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye az alább felsorolt részlegek irányítását végzi:

- Kölcsey utcai Bölcsőde
- Szegfű utcai Bölcsőde
- Bölcsőde és Speciális Csoport
- Fejlesztő Napközi Otthon
- Fogyatékosok Napközi Otthona
- Kölcsey utcai Főzőkonyha
- Igazgatói titkárság

„A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” keretül szolgál a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás keretein belül a 20 hetes -3 éves korosztály ellátására vonatkozó szakmai standardok és a bölcsődei nevelés-gondozás egyes területeihez kapcsolódó módszertani javaslatok kidolgozásához.

Bölcsődénk helyi nevelési-gondozási szakmai programja szerint dolgozik, amit „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” mint a tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma figyelembe vételével dolgoztunk ki. Ez az egymásra épülés biztosítja egyrészt az általános követelmények teljesítését, másrészt pedig az intézmények szakmai önállóságát, a család és fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodást.

A bölcsődei nevelés-gondozás:

- gyermekközpontú,
- figyelembe veszi, hogy a gyermek fejlődő személyiség,
- a gyermek fejlődését genetikai adottságok és a szociális háttér határozza meg.

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermek sokoldalú fejlődését. Nevelésünk egész folyamatában a helyes gyermekképünk kialakításában a különféle pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait kell figyelembe vennünk. A bölcsőde, mint intézmény képes arra, hogy megőrizze a korosztály megfelelő elvi és módszertani sajátosságait, a gyermekközpontú szemléletet és a mértékletességet.

1.2. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A gyermek egészséges, harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése, testi-szellemi érzelmi és szociális fejlődésük támogatásán keresztül. A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/ etnikai

hovatartozásának tiszteletbe tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével segítse a harmonikus fejlődést.

1.3. Gyermekkép

Elfogadjuk az Alapprogram által meghatározott elvet, miszerint minden gyermek külön személyiség, individuum és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, akinek sajátos életkori és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Személyiségének szabad kibontakoztatásában a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A bölcsődében a nevelést-gondozást mindenben ehhez igazítjuk.

1.4. Bölcsődekép

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény.

Azoknak a 3 éven aluli gyermekeknek a nevelését-gondozását vállaljuk, akiknek szülei valamely okból nem tudják biztosítani napközbeni ellátásukat, illetve szociális és egyéb ok miatt szükséges az intézményi ellátásuk.

1.5. A Kölcsey utcai Bölcsőde bemutatása

Bölcsődénk 1980 -ban nyitotta meg kapuit Vác Város Alsóvárosi részén. A bölcsőde 2 gondozási egységben, 4 gyermekcsoporttal működik, 2 - 2 összenyitható szobával. Az egységekhez külön – külön fürdőszoba, átadó, babakocsi tároló és felnőtt mosdó tartozik. A gyermekek szabadban való tartózkodását a játszó udvar biztosítja. A bölcsőde fűtése, meleg víz ellátása a TÁVHŐ szolgáltatásán keresztül történik.

A Kölcsey utcai Bölcsőde családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

A bölcsődei csoportban nevelkedő 2 éven aluli gyermekek felvétele esetén a férőhelyek feltöltése csoportonként maximálisan 12 fő lehet. 14 főre bővíthető a csoportban gondozható, nevelhető gyermekek létszáma, ha minden gyermek betöltötte a második életévét. A férőhely száma a 4 csoportban összesen 56 fő.

A bölcsőde hétfőtől péntekig 6³⁰ –tól 16³⁰ –ig tart nyitva.

A nyár folyamán fenntartói engedéllyel a bölcsőde 4 hétig zárva tart, ügyelet szükség szerint igénybe vehető másik váci telephelyen működő bölcsődében. A bölcsőde igény felmérés alapján, fenntartói engedéllyel december hónap utolsó hetében zárva tart.

A bölcsőde életének fontos dokumentuma a **Házirend**, melyet minden szülőnek ismernie kell. Itt tájékoztatjuk a szülőket az **Érdekképviselői Fórum (ÉF)** működéséről.

A bölcsőde dolgozói létszáma: 11 fő

Szakdolgozói létszám:	1 fő bölcsődevezető
	8 fő kisgyermeknevelő
Egyéb alkalmazott:	2 fő technikai dolgozó

II. ÁLTALÁNOS RÉSZ

2.1. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

2.1.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait megismerve, tiszteletbe tartva azt erősítve vesz részt a gyermek nevelésében gondozásában. Meg kell ismernünk a családi élet értékeit, aztán átültetni a bölcsődei gyakorlatba. El kell érni, hogy a családok intenzíven bekapcsolódjanak a bölcsőde életébe.

2.1.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

Bölcsődei nevelésünk-gondozásunk érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A gyermekeket -mint fejlődő személyiséget- a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye, rászorultsága miatt különleges védelem illeti meg.

2.1.3. A nevelés-gondozás egységének elve

Nevelésünk - gondozásunk elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozás helyzeteire.

2.1.4. Az egyéni bánásmód elve

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. A bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is ha lassabban fejlődik, akkor is ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, etnikai hovatartozását és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és más kultúra és hagyományok megismerését és elfogadását.

A bölcsődei nevelés-gondozásban kezelni kell a naptári kor és funkcionális kor közötti lényegbeli különbséget.

Az egyes gyermekek sajátos egyéni igényeit figyelembe kell venni, ugyanakkor az egészséges és problémás fejlődésmenetek közötti különbséget a bölcsődei szakembernek fel kell ismernie.

2.1.5. A biztonság és stabilitás elve

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot, a napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből adódó ismétlődések stabilitást kiszámíthatóságot jelentenek a gyermekeknek. Az új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatás segíti az alkalmazkodást a változások elfogadását. Mindennek megvalósulását segíti a saját gondozónő - rendszer (felmenőrendszer), a csoport – és helyállandóság.

2.1.6. Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

A gyermeki próbálkozások elismerő, támogató segítése, a gyermek felé irányuló figyelem és elfogadó szeretet fokozzák az aktivitást.

Feladataink a biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozások bátorítása az egyéni kompetenciának megfelelő döntési lehetőség biztosítása, az egyes élethelyzetek átláthatóvá, befogadhatóvá tétele.

2.1.7. Az egységes nevelői hatások elve

A gyermekekkel foglalkozó felnőttek alapvető nevelési elveiket egyeztessék, nevelési gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

2.1.8. A pozitívumokra támaszkodás elve

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

2.1.9. A rendszeresség elve

Az ismétlődés, tájékoztatási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában, növeli a gyermek biztonságérzetét.

2.1.10. A fokozatosság elve

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

2.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

2.2.1. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.

Az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése, életkori igényeknek megfelelő napirend kialakítása.

A bölcsőde az intézményes egészségvédelem és az egészséges életmódra nevelés első lépcsője, melyben az alapok lerakása kell, hogy megtörténjen:

- Alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése
- Helyes táplálkozás
- Szabad levegőn való tartózkodás
- Egészséges életmódra nevelés
- A fejlődés rendszeres ellenőrzése
- Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása

2.2.2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, adaptációval járó nehézségek megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- személyes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítása a kisgyermeknevelővel,

- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályaink elfogadása, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőség teremtés a kisgyermeknevelővel, vagy társakkal közös élmények szerzésére, az én - érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába, befolyásolva a gyermek fejlődését,
- kommunikatív képességek fejlődésének segítése, a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdésekre válaszok),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelés-gondozása speciális törődéssel, szükség esetén szakemberek bevonásával.

A bölcsődéskor nevelés-lélektani jelentősége az, hogy ebben az életkorban dől el, hogy a gyermek ügyes, önálló, jó önértékelésű, környezetéhez jól alkalmazkodó személyiséggé válik-e, vagy folyton a felnőttbe kapaszkodó, küszködő emberré. Fontos, hogy a beilleszkedéshez milyen alapokat teremtünk számára

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő:

- viselkedésével védelmet, biztonságot jelentsen,
- magatartását az elfogadás, a tolerancia jellemezze,
- nevelését barátságos, megértő, együttérző attitűd jellemezze,

Az otthonos barátságos légkör kialakításánál fontos feladat:

- derűs jó légkör uralkodjon a csoportban,
- éreztesse, hogy bízik a gyermekekben,
- magatartása modell értékű legyen,
- legyen megértő igazságos minden helyzetben.

2.2.3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődés kör bővülésének segítése,
- a kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényéhez igazodó, közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató – bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

2.3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

2.3.1. Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek megfelelő fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés – gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig szaktudásával tudja segíteni a szülőt a gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan és kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről, az alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában és a családokat is segíti a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvétellű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos kommunikáció.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak többféle formája is van, (családlátogatás, beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, szülői értekezlet, szülőcsoportos beszélgetés, hirdetőtábla, üzenő füzet, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok).

Az együttműködés területei:

- Egymás kölcsönös segítése
- A nevelési feladatok összehangolása
- Vélemények különbözőségeinek egyeztetése

Az együttműködés fő színterei:

A bölcsődei szolgáltatást igénybe vevők, vagyis a beíratott gyermekek szülei és a bölcsőde közti kapcsolat:

- az első találkozás
- családlátogatás a felvétel előtt
- szülői értekezlet
- beszoktatás a szülővel
- közös programok
- nyílt napok
- fogadó óra

2.3.2. Családlátogatás

Az őszinte, bizalmas szülő-kisgyermeknevelő kapcsolat kialakításának előfeltétele, hogy a szülő az első pillanattól kezdve érezze az elfogadást, az őszinte odafordulást. Így nem érzi magát kiszolgáltatottnak és kialakulhat a kisgyermek fejlődéséhez nélkülözhetetlen együttműködés. Fontos, hogy az első családlátogatásra a beszoktatás előtt kerüljön sor. A szülő ezen a találkozón bővebben informálódhat a bölcsődéről, jobban megismerheti a kisgyermeknevelőt. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani (a családlátogatás előli elzárkózást is). A családlátogatás elsősorban a családdal való kapcsolatfelvétel és a gyermekkel való megismerkedés, másodsorban a családról való információszerzés miatt fontos. Megfigyelhetjük a szülő – gyermek kapcsolatot, benyomást szerezhethetünk a gyermek

családban elfoglalt helyéről és számos olyan körülményről, mely érdeklődésére, értelmi fejlődésére hatással lehet. A gyermek számára is fontos, hogy a kisgyermeknevelőt az érzelmi biztonságot nyújtó szülők társaságában és a védett otthoni környezetben látja először, itt az idegen személlyel való kapcsolatfelvétel, a barátkozás, beszélgetés is könnyebb neki.

Az ismerkedő családlátogatást a csoport két kisgyermeknevelője együtt teszi meg, a bölcsődébe kerülés előtt 1 – 2 héttel. A beszélgetést a gyermek kisgyermeknevelője vezeti. Az első látogatáskor a kisgyermeknevelő készítsen apró figyelmességet a gyermek számára (pl.: gyermek jele, ujjbáb, stb.), megkönnyíti a gyermekkel való barátkozást.

A kisgyermeknevelő helyes magatartása családlátogatáskor:

- viselkedése magabiztos, határozott, de nem fölényes,
- megfelelő időben, személyre szóló tapintatos kérdéseket tesz fel,
- értő figyelem, nyitott, odaforduló magatartás,
- őszinte érdeklődés, visszajelzés a szülőknek,
- tiszteletben tartja a személyiséghatárokat,
- nem oktató, vagy parancsoló,
- pontosság, rugalmasság,

Ezen kívül lehetőség van:

- a félelmek eloszlatására,
- a problémák tisztázására,
- a kisgyermekkel kapcsolatos fontos információk megszerzésére,
- az egész családdal való megismerkedésre,
- a szülő –gyermek kapcsolat mélyebb megismerésére,
- láthatjuk, hogy az anya mennyire figyel gyermeke jelzéseire, hogyan reagál rájuk,
- a gyermek hogyan kooperál az anyjával,
- milyen kettejük kommunikációja.

2.3.3. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A gyermek bölcsődébe kerülése komoly megterhelést okoz a családnak, de különösen a gyermek számára. A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A beszoktatás során a kisgyermeknevelő nemcsak a gyermekeket, de a szülőt is átsegíti a krízisen. A gyermekek koruktól, ellenálló képességüktől függően különbözően reagálnak a változásokra. Minden gyermek számára megterhelő a bölcsődei élethez való alkalmazkodás, az anyától való elválás. A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a gyermeknek megkönnyítve az alkalmazkodást. A kisgyermeknevelővel kialakuló érzelmi kötődés segíti az elfogadást, a beilleszkedést, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (étvágytalanság, súlyvesztés, nyugtalanság, sírás..).

Fontos, hogy:

- a biztonságérzet kialakulását segítse a kisgyermeknevelő,
- az anya jelenlétében ismerje meg a kisgyermeknevelőt.

A 2-3 hétig tartó folyamat alatt a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át az anyától a gondozási műveleteket.

A beszkokás első napjaiban a szükséges gondozási műveleteket a szülő végzi el, a kisgyermeknevelő megfigyeli a folyamatot. A kisgyermeknevelő a gyermek együttműködésétől függően, már az első napokban próbálkozik a kapcsolat kialakításával, szükséges, hogy fokozatosan átvegye a szülő jelenlétében a gyermek gondozását. Fontos az étkezési idők, az alvás idő és a szokások egyeztetése.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének eredményessége egyértelműen abban rejlik, hogy a gyermek számára, a család és a bölcsőde aktív együttműködésével megteremtődnek a feltételek a bölcsődei élet elfogadásához.

Egy kisgyermeknevelőhöz azonos időben egy szülő és egy gyermek érkezik, hogy a tervezett időben tudjon szülővel és gyermekkel foglalkozni. A társ kisgyermeknevelő párhuzamosan végezheti a beszoktatást, de a csoportszobában két szülőnél több ne legyen.

A szülő a bölcsődében csak a saját gyermekével foglalkozhat.

2.3.4. „Saját gondozónő” rendszer

A személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (6 -7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz.

A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését. Vezeti a feljegyzéseket, törzslapot, üzenő füzetet, beszoktatási és családlátogató dokumentációt. A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermekeket a bölcsődébe, a bölcsődei tartózkodás teljes időtartama alatt ő marad a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Az ölelkezési időben (az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van) idejét elsősorban a „saját” gyermekei nevelésére gondozására fordítja.

A „saját gondozónő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, az egyéni igényeket, szokásokat számon lehet tartani. Elsősorban „saját gondozónő” segíti át a gyermekeket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

2.3.5. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend segíti a gyermek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit.

A kisgyermek napirendjének alakításában figyelembe vesszük egyéni szükségleteit, pillanatnyi hangulatát, általános állapotát. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztaalkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, az évszakoktól, az időjárástól, a csoportlétszámtól, a bölcsőde nyitvatartási idejétől, építészeti adottságaitól.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el.

A tárgyi feltételek kialakításánál fontos:

- a frusztrációk csökkentése
- a felesleges várakozási idő kiiktatása
- az aktivitás lehetőségének megteremtése.

A kisgyermeknevelő támogató, elismerő, elfogadó megnyilvánulásai a gyermek egyéni igényeihez igazodó segítség megteremt a kisgyermek:

- aktivitását,
- önállósodási vágyát, mely az „én tudat” kialakulásának fontos tényezője.

2.4. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

A bölcsőde legszorosabb kapcsolatban a családdal van.

a.) Bölcsőde-óvoda

Óvodába kerülés előtt fontos, hogy megismerjék a gyermekeket. Ennek érdekében közös látogatásokat szervezünk. Év közben részt veszünk óvodai rendezvényeken. Az Alsóvárosi Óvodák egyesített vezetője minden évben meghívott vendég a tavasszal tartott szülői értekezletnek, ahol a szülőknek elmondja az óvodai beiratkozás menetét, illetve röviden ismerteti az óvodai élet fontosabb eseményeit.

b.) Egyéb kapcsolatok

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletben tartásával jól működő kapcsolatokat kell kiépíteni mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek. (Védőnői Szolgálat, Gyermekorvos, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó)

2.5. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. Két éven aluli gyermekek felvétele esetén egy csoportban 12 gyermek gondozható, nevelhető, azonban, ha minden gyermek betöltötte a második életévét, akkor ez a szám maximálisan 14 – re bővül. A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak.

2.6. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei, intézményünkre megfogalmazott szakmai program

Bölcsődében a nevelés és a gondozás egységet alkot, valamennyi helyzetben biztosítani kell a gyermek számára, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségletének megfelelően ismerkedhessen tárgyi és személyi környezetével. A nevelés és gondozás minden helyzetében biztosítani kell a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősödését.

A nevelés-gondozás feltételeit, valamint a szakmai munka részletes szempontjait

„A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja „ alapján állítottuk össze. Erre építve és az alapelveket figyelembe véve alkottuk meg bölcsődénk saját szakmai programját

A gyermekek természetes kíváncsiságára építve szakmai programunk fő célkitűzése, hogy minél változatosabb lehetőséget kínáljunk:

- a különféle ismeretek szerzésére,
- az alkotó-kézügyesség fejlesztő tevékenységre,
- az ének-zene, vers, mondóka és az ehhez kapcsolódó mozgásra,
- valamint a rendszeres mesélések, beszélgetések megteremtésére.

Mindezeknek a lényege, hogy ezek önálló, vagy a kisgyermeknevelő által kezdeményezett tevékenységek során valósulnak meg. Fontos szerepet kapnak az

ünnepekhez kapcsolódó néphagyományok ápolásai is. Lényeges szempont, hogy a gyermekek szabadon dönthessenek érdeklődésüknek, fejlettségüknek, személyiségüknek megfelelően.

Nem a játékot irányítjuk hanem:

- megtervezzük a tevékenységet,
- szervezéssel előkészítjük a megfelelő eszközöket,
- kialakítjuk a megfelelő környezetet.

A felkínált lehetőségek közül a gyermek választ. Érdeklődése, érzelmi-vagy belső készítése alapján.

A kisgyermeknevelő mindvégig jelen van, nem irányít, hanem **segít, megerősít**.

2.6.1. Tanulás

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat és/vagy információszerzési folyamat, tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, a felnőttel való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán, játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt igényel a tanulási folyamat és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt – gyermek és gyermek – gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

2.6.2. Gondozás

Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és szociális kompetencia kialakításának egyik feltétele, hogy a gyermek kezdettől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást.

A kisgyermek nevelésénél-gondozásánál figyelembe kell vennünk, hogy fejlődésére hatással vannak öröklött tulajdonságai, a környezete tárgyi s személyi feltételei. Életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. Nevelésünk gyermekközpontú, alapelvünk a boldog, szeretetteljes légkör biztosítása.

2.6.3. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének eszköze, a fejlődés fontos tényezője. A játék, a kisgyermek számára örömet nyújtó tevékenység. Motivációja belülről fakadó spontán érdeklődés.

A kíváncsiság készíti játékokra, a valóság felfedezésére, aminek a megismerése a játékon keresztül történik. A játék önmagáért való spontán és önkéntes belsőleg motivált cselekvés. A játék lehetőséget ad a társas kapcsolatok fejlődésére. A többi gyermekkel való együttjátékozás örömforrás számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A nyugodt játék feltételei

- megfelelő napirend biztosítása,
- a játékok helyes kiválasztása,
- a gyermek kreativitásának segítése,
- öntevékenység és a szabad választás lehetősége,
- a felnőtt elismerése, ötletadása, az együttjátékozás jelentősége,
- kisgyermeknevelői állandóság,
- nyugodt légkör,
- a környezet megfelelő elrendezése,
- a játékok elhelyezése és megfelelő mennyisége.

2.6.4. Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye óriási, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja mozgását. A mozgás számukra a játék egyik lehetősége és örömforrás is egyben. A rendszeres szabad mozgás hatására bővülnek tapasztalatai, ismeretei. Fejlődnek testi képességeik, kialakul a helyes testtartás, a harmonikus szép mozgás. Jelentős szerepe van az egészség megővésében, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában. Mind az udvaron, mind a szobában biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használatával gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk. A nagymozgásos játékokra a szabadban több lehetőség adott. A szobai játékok sokféleségük folytán elsősorban kéz finommozgását fejlesztik. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A kisgyermeknevelő feladata

- megfelelő napirenddel elegendő idő biztosítása,
- megfelelő hely, környezet és mozgásfejlesztő eszközök biztosítása,
- derűs, biztonságos légkör megteremtése, amiben a gyermek a legtöbbet mozoghat.

2.6.5. Mondóka, ének

A bölcsőde sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. Az örömteli,

élménygazdag mondóka, ének-zene a hallás-és ritmusérzéken kívül segíti a helyes légzés kialakulását. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A zenehallgatás öröm, nemcsak művel, de személyiséget is formál. Megvalósulhat a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának kialakulása. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás éneklés pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek.

Fontos, hogy a gyermek számára

- az ének a mondóka ne csak a nap egy bizonyos szakaszára korlátozódjék, hanem bármikor legyen lehetőségük e tevékenységekre,
- legyen módjuk az ünnepekhez kapcsolódó szokások, zenék, dalok megismerésére, a hagyományok ápolására,

A gyermekek

- szívesen és sokat énekelnek, mondókáznak,
- a kiegyensúlyozott boldog gyermek spontán énekel, dallamokat, szövegeket talál ki,
- szívesen hallgatja a kisgyermeknevelő éneklését, hangszerjátékát,
- megtanulja, felismeri a különféle zörejeket, hangokat, társak és a hangszerek hangját,
- képesek a természet és a környezet hangjainak finom eltéréseit megfigyelni,
- figyelmesen hallgatják, élvezik a zenét.

2.6.6. Vers, mese

A mesélés, verselés, a képeskönyv nézegetés nagy hatással van a kisgyermek értelmi, érzelmi és szociális fejlődésére. A mesének tartalma, a versnek ritmusa, zeneisége, a képeskönyvnek viszont tartalma és esztétikuma az elsődleges örömforrás. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétele és eredménye.

Mindezek által a gyermek olyan ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nem lenne lehetősége:

- gazdagodik emberismerete, segíti a világban való eligazodását,
- a róla szóló történetek hatására jobban fel tudja dolgozni saját élményeit, érzéseit,
- a főhőssel való azonosulás révén fejlődik az empátiája,
- megtanulja a folyamatos beszéd megértését, a nyelvi struktúrákat, relációkat,
- segíti az idő-tér, ok-okozati összefüggésével, a különféle viszonylatrendszerrel kapcsolatos fogalmak kialakulását.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő

- teremtsen meg a mindennapi verselés, mesélés lehetőségét és feltételeit,

- tegye lehetővé, hogy életkorának és érdeklődésének megfelelő irodalmi élményhez juthasson a kisgyermek,
- a ritmusos mozgással egybekötött mondókák, versek játékos érzéki-érzelmi élményt nyújtsanak,
- a mesék versek által gazdagodhasson a gyermek fantázia világa, gondolkodása, nyelvi kifejező készsége, szókinccse.

2.6.7. Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem az eredmény (érzelmek feldolgozása és kifejezése). Komplex élményt nyújtanak a gyermek számára, mind az érzékelésben, mind a fantáziában, játékban. A gyermek tér-, forma-, színeképzésének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása a cél.

A kisgyermeknevelő feladata

- nyújtson vizuális tapasztalatot életkoruknak megfelelően,
- teremtsen meg a feltételeket a gyermek, ábrázoló, konstruáló képességének fejlődéséhez,
- elegendő időt adjon a tevékenységekhez,
- tegye lehetővé, hogy bármikor kedvükre rajzoljanak, gyurmázzanak, tépjenek,
- juttassa el a gyermekeket az alkotás öröméhez,
- ismertesse meg a gyermekeket a különféle anyagokkal, technikákkal,
- kezelje érték-ként a gyermek munkáit.

Az alkotó tevékenység általi eredmények

- fejleszti a probléma megoldó gondolkodását, a természeti és környezeti ismeretek elsajátításával,
- megismeri az alkotáshoz szükséges különféle eszközöket, anyagokat, azok helyes használatát,
- örömhöz jut az egyéni és társas alkotásai révén,
- korának és fejlettségének függvényében megismer különféle technikákat. (tépés, nyomdázás, újfestés, hajtogatás, gyurmázás, rajzolás)

2.6.8. A környezet-természet megismerése

A környezettel, természettel való ismerkedés programunk fontos részét képezi. Olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedésformákat alakítunk ki, melyek meghatározzák a természettel és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletét fejlesztjük.

A kisgyermeknevelő feladata

- megismerteti és megszeretteti a gyermekekkel a természet csodáit,
- alakítsa ki a megfelelő magatartási szabályokat viselkedési formákat,
- használja a természetes anyagokat,
- valósítsa meg az egészséges életmódra való nevelést,
- fedezze fel az évszakok közti különbséget,
- a szép esztétikus környezettel nevelje őket arra, hogy ne szemeteljenek, ne rongálják a tárgyakat, a növényeket, állatokat óvják, gondozzák,
- tegye lehetővé, hogy tapasztalatokat szerezhessenek érzékszerveikről.

A gyermekek tevékenysége

- beszélgetnek a családról, otthonról,
- ismereteket szereznek érzékszerveikről,
- folyamatosan figyelik a természet változásait, az évszakok jellegzetességeit,
- virágokkal, gyümölcsökkel, zöldségekkel ismerkednek,
- megfigyelik a környezetükben élő állatokat, ismereteket szereznek az állatvilágról.

2.6.9. Egyéb tevékenységek (munka jellegű tevékenységek)

Az egyéb játék kategóriába tartoznak azok a tevékenységek, melyeket a gyermek „munka”ként él meg. Megismerkedik a természeti környezetben fellelhető különféle anyagokkal, termésekkel. A gyermek, játék közben ismerheti meg a felnőtt mindennapi tevékenységbeli feladatait. Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumai iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

2.7. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

Bölcsődébe felvehetőek azok a kisgyermek, akik szülei valamely okból kifolyólag nem tudják biztosítani napközbeni ellátásukat.

A felvételnél előnybe kell részesíteni azokat a gyermekeket, akiknek szociális, vagy egyéb hátrányok miatt egészséges fejlődése csak intézményi / bölcsődei / keretek között biztosítható a nevelése-gondozása.

A kisgyermek bölcsődei elhelyezését a szülő előzetes hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Védőnő
- Házi orvos, házi gyermekorvos
- Szociális, illetve családgondozó
- Gyermekjóléti szolgálat
- Gyámhatóság

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte,
- ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, akkor a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében,
- ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható vagy magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését,
- ha a szülő a Házirendet súlyosan megsérti.

2.8. Térítési díj megállapításának rendje

2.8.1. Étkezés térítési díj megállapítása

Vác Város Önkormányzata minden év január 1. hatállyal rendeletben megállapítja az étkezésért fizetendő nyersanyagköltséget. A térítési díj fizetésére kötelezett az étkezésért az áfával növelt nyersanyagköltséget köteles megfizetni.

Minden év április 1-től Vác Város Önkormányzata a szolgáltatási önköltség számítás alapján felülvizsgálja a térítési díjakat, és rendeletben szabályozza a fizetendő térítési díjak összegét külön ellátásonként a 328/2011. (XII.29.) Korm. rend. alapján.

Az intézményvezető a kötelezettet írásban tájékoztatja a térítési díj összegéről a megállapodás megkötésekor, illetve a térítési díj változásakor.

2.8.2. Gondozási díj megállapítása

Vác Város Önkormányzata minden év április 1-től rendeletben határozza meg a fizetendő gondozási díjat. A Bölcsődékben, a Fejlesztő Napközi Otthonban és a Fogyatékosok Napközi Otthonában ellátottak részére az Önkormányzat gondozási díj fizetését állapította meg.

A gondozási díj áfa mentes.

Az intézményvezető a kötelezettet írásban tájékoztatja a gondozási díj összegéről a megállapodás megkötésekor, illetve a gondozási díj változásakor.

A térítési díj teljes összegét átvállalja a fenntartó Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezményben részesülő, a 3 vagy több gyermekes, illetve a Speciális Csoportba járó gyermekek családjaitól, ők mentesülnek a gondozási térítési díj fizetése alól.

A gondozási térítési díj 50 %-át hiányzás esetén is ki kell fizetni.

2.9. Az Intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módjai

Az intézményben pontos információk található az elérhetőségeinkről, a bölcsődei ellátásról. A bölcsődevezető fogadó óra keretén belül tájékoztatja az érdeklődő szülőket a bölcsődébe való jelentkezés módjáról, a bölcsőde életéről.

Szakmai Programunk pedig minden olyan információt tartalmaz, amelynek alapján megismerhetik az intézményben folyó munkát. A Szakmai Program ezért minden gondozási egységben kifüggesztésre kerül. Az évente megrendezett Családi napra a leendő bölcsődések meghívást kapnak, ahol ismerkedhetnek a kisgyermeknevelőkkel, és leendő társaikkal.

2.10. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végzők jogai

2.10.1. Az ellátott jogai

- a gyermeknek joga van, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakoztatásához, fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba történő beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését segítő különleges ellátásban részesüljön,
- fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletbe tartás, bántalmazással, fizikai vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön,
- az ellátottat megilleti a személyes adatainak védelme,
- joga van az egyenlő bánásmódra, a vallási és etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

2.10.2. A szülő jogai, kötelességei

- megválassza azt az intézményt melynek szolgáltatását igénybe veszi,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- megismerje a gyermekcsoportok életét,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- bölcsőde működését illetően véleményt mondjon és javaslatot tegyen,
- megismerje a gyermekek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,
- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel együtt működjön,
- a térítési díjat időben rendezze,
- a házirendet betartsa.

2.10.3. A szolgáltatást végzők jogai

- a munkaköri leírás tartalmazza a szolgáltatást végzők jogait, kötelezettségeit,
- mindenki számára biztosítani kell a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést, tiszteletben kell tartani emberi méltóságukat, személyiségi jogukat, munkavégzési körülményeket biztosítani kell,
- jogsérelem esetén panasszal fordulhatnak az Intézmény vezetőjéhez, valamint a fenntartóhoz.

2.10.4. Az ellátottjogi, gyermekjogi képviselő feladatai

- az ellátotti jogokkal kapcsolatos tájékoztatás,
- az ellátottak, vagy hozzátartozók ellátásával kapcsolatos problémák megoldásában való közreműködés,
- bizonyos körben képviseli az ellátottat,
- a panaszok megfogalmazásában segítséget nyújt,
- intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál,
- jelzéssel élhet a hatóságok felé a jogsértés megszüntetése érdekében,
- fogadóórát tart, melyre bárki elmehet, panaszát, észrevételét elmondhatja.

2.11. A szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének módjai

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek szakmai továbbképzésen kötelesek részt venni.

A továbbképzési időszak 5 év.

Minősített továbbképzés programok:

- szakmai tanfolyam – kizárólag a munkájához kapcsolódó tanfolyam
- személyiségfejlesztő tréning
- szakmai tanácskozás
- külföldi vagy hazai tanulmányút
- szakmai műhely

2.12. Alapellátáson túli szolgáltatások

Bölcsődénken Zene bölcsődei foglalkozáson való részvételre van lehetőség. A kisgyermek szüleikkel együtt vehetnek részt a délutáni programon térítés ellenében, heti két alkalommal 16³⁰ – 17⁰⁰ – ig.

2.13. A fejlődés lejjemzői a bölcsődés kor végére

- nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, csak apró segítséget igényel,
- már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is,
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget a számára,
- környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben,
- gazdag a szóincse, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot a környezetével,
- a gyermekek többsége szobatiszta.

2.14. Dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, hátrányos helyzetű gyermek esetében a hátrányoknak és következményeinek enyhítése érdekében történjen. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermek minősítését szolgálja. A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel kell lenni a kisgyermek fokozott biztonságigényére. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszemenőbbig figyelembe kell venni.

2.14.1.A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok

- tárgyyszerűség,
- validitás,
- hitelesség,
- rendszeresség,
- árnyaltság,
- folyamatosság.

MELLÉKLETEK

1. Kisgyermeknevelők csoportbeosztása
2. Őszi-téli napirend
3. Tavaszi-nyári napirend

1. sz. melléklet

KISGYERMEKNEVELŐK CSOPORTBEOSZTÁSA

Delfin csoport: 2 fő kisgyermeknevelő

Technikai munkatárs:
1 fő

Katica csoport: 3 fő kisgyermeknevelő

Füles csoport: 2 fő kisgyermeknevelő

Technikai munkatárs:
1 fő

Micimackó csoport: 2 fő kisgyermeknevelő

Őszi-téli napirend

06 ³⁰ – 08 ⁰⁰	Gyermekek folyamatos érkezése, kézmosás
08 ⁰⁰ – 08 ³⁰	Reggeli
08 ³⁰ – 09 ³⁰	Szabad játék tevékenység Szükség szerinti gondozás
09 ³⁰ – 09 ⁴⁰	Tízórai
09 ⁴⁰ – 11 ⁰⁰	Időjárástól függően udvari játék, vagy szobai játék
11 ⁰⁰ – 11 ³⁰	Udvari játéktevékenység befejezése A gondozási sorrendnek megfelelően saját kisgyermeknevelőjükkal jönnek be az udvarról Gondozási műveletek
11 ³⁰ – 12 ⁰⁰	Ebéd
	Mosakodás
12 ⁰⁰ – 14 ³⁰	Délutáni pihenés, alvás
14 ³⁰ – 15 ⁰⁰	Ébredő gyermekek gondozása
15 ⁰⁰ – 15 ³⁰	Uzsonna
15 ³⁰ – 16 ³⁰	Szabad játéktevékenység a csoportszobában Gyermekek folyamatos távozása

Tavaszi- nyári napirend

06 ³⁰ – 08 ⁰⁰	Gyermekek folyamatos érkezése, kézmosás
08 ⁰⁰ – 08 ³⁰	Reggeli
08 ³⁰ – 09 ³⁰	Szabad játék tevékenység, időjárástól függően udvari játék Szükség szerinti gondozás
09 ³⁰ – 09 ⁴⁰	Tízórai
09 ⁴⁰ – 11 ⁰⁰	Időjárástól függően udvari játék, vagy szobai játék
11 ⁰⁰ – 11 ³⁰	Udvari játéktevékenység befejezése A gondozási sorrendnek megfelelően saját kisgyermeknevelőjükkel jönnek be az udvarról Gondozási műveletek
11 ³⁰ – 12 ⁰⁰	Ebéd Mosakodás
12 ⁰⁰ – 14 ³⁰	Délutáni pihenés, alvás
14 ³⁰ – 15 ⁰⁰	Ébredő gyermekek gondozási műveletek
15 ⁰⁰ – 15 ³⁰	Uzsonna
15 ³⁰ – 16 ³⁰	Szabad játéktevékenység a csoportszobában Gyermekek folyamatos távozása